

สมาคมบริษัท
หลักทรัพย์ไทย
ASKO

ASSOCIATION OF THAI SECURITIES COMPANIES

ที่ บล. 209/2567

18 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติงาน เรื่อง การพิจารณากำหนดวงเงินซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า

เรียน กรรมการผู้จัดการ บริษัทสมาชิกสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย

อ้างถึง หนังสือสมาคมที่ บล. 166/2567 เรื่อง นำส่งแนวทางการปฏิบัติงานสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2567

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติงาน เรื่อง การพิจารณากำหนดวงเงินซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า

สืบเนื่องจากสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย (“สมาคม”) ได้ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงาน เรื่อง การพิจารณากำหนดวงเงินซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า (“แนวปฏิบัติ”) ซึ่งประกาศและนำส่งสมาชิกสมาคมเพื่อทราบและถือปฏิบัติแล้วเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2567 รายละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึง โดยสมาคมได้รับข้อหารือและประเด็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์จากกรรมการชมรมผู้ดูแลการปฏิบัติงานด้านหลักทรัพย์ ชมรมปฏิบัติการหลักทรัพย์ ชมรมเทคโนโลยีสารสนเทศ และสมาชิก สมาคมจึงได้ทำการหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) เพื่อทำความเข้าใจในหลักการและเจตนารมณ์การกำกับดูแลที่ถูกต้องและตรงกัน

ในการนี้ สมาคมได้จัดทำเอกสารตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติดังกล่าวตามความเห็นที่ได้รับจากสำนักงาน ก.ล.ต. เสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วและขอส่งเอกสารตอบข้อหารือดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งอุตสาหกรรม โดยสมาชิกสามารถ Download เอกสารตอบข้อหารือจาก Website สมาคมได้ที่ <https://www.asco.or.th/announced/announced-group.php?gid=93>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนัท วงษ์ชูแก้ว)

เลขาธิการ

สำเนาเรียน ผู้แทนบริษัทสมาชิกชมรมผู้ดูแลการปฏิบัติงานด้านหลักทรัพย์
ผู้แทนบริษัทสมาชิกชมรมปฏิบัติการหลักทรัพย์
ผู้แทนบริษัทสมาชิกชมรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

สายงานกำกับดูแลสมาชิก โทร 0-2264-0909 ต่อ 142

ตอบข้อหาหรือที่เกี่ยวข้องกับ

แนวทางการปฏิบัติงาน เรื่อง การพิจารณากำหนดวงเงินซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า

1. แนวปฏิบัติการกำหนดวงเงินลูกค้า ตาม ข้อ 5 / 5.1 (2) ที่กำหนดให้พิจารณาตามความเสี่ยงของหลักทรัพย์ที่นำมาแสดง และที่นำมาวางเป็นหลักประกัน ตามข้อ 7 นั้น

1.1 การปรับลดคุณภาพของหลักทรัพย์ (haircut) ใน 7.1 haircut และ 7.2 เพิ่ม haircut ให้ใช้กับการกำหนดวงเงินอนุมัติด้วยใช่หรือไม่

เป็นไปตามที่กำหนดในข้อ 7 ของแนวปฏิบัติ ในกรณีที่สมาชิกใช้หลักทรัพย์ของลูกค้าที่อยู่กับบริษัท หรือหลักทรัพย์ที่ลูกค้านำมาแสดง เพื่อประกอบการกำหนดวงเงินซื้อขาย และการคำนวณอำนาจซื้อ ทั้งนี้ เพื่อให้ บล. พิจารณารiskครอบคลุมทุกชั้นตอน และลดความเสี่ยงจากปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น ลูกค้านำพอร์ตการลงทุนจาก บล. อื่นมาแสดง และนำพอร์ตดังกล่าวเพื่อขอวงเงินจาก บล. อื่น ๆ อีก เป็นต้น

1.2 ตาม 1.1 ถ้าใช่ ให้ใช้เฉพาะกรณีการกำหนดวงเงินอนุมัติประเภทบัญชีเงินสด (cash account) เท่านั้นและการนำหลักทรัพย์มา haircut นั้น ให้รวมถึงหลักทรัพย์ที่อยู่ในทุกประเภทบัญชี (Cash / Cash Balance / Credit Balance) ใช่หรือไม่

ในการกำหนดวงเงินของลูกค้า บล. ต้องพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า เช่น ความสามารถชำระหนี้ฐานะการเงินของลูกค้า เป็นต้น โดย บล. จะต้องพิจารณา haircut วงเงินรวมของลูกค้าทุกประเภทบัญชีด้วย ตามกล่าวข้างต้นในข้อ 1.1

สำหรับการวางหลักทรัพย์เพื่อเป็นหลักประกันเพื่อคำนวณอำนาจซื้อ

- กรณีบัญชี cash balance บล. ไม่ต้องทำการ haircut เนื่องจากลูกค้าต้องวางเงินสดในการซื้อขายอยู่แล้ว ตามข้อ 6.2.3 ของแนวปฏิบัติ
- กรณีบัญชีเงินสด บล. ต้อง haircut หลักประกันตามข้อ 7.1 และ 7.2
- กรณีบัญชีมาร์จิ้น บล. ไม่ต้อง haircut โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ IM

ทั้งนี้ ในการพิจารณา haircut เป็นการบริหารความเสี่ยงของ บล. เพื่อป้องกันมิให้มีการให้วงเงินที่สูงเกินไปหากหลักทรัพย์มีมูลค่าลดลง ดังนั้น บล. จึงต้องพิจารณาให้วงเงินโดยดูวงเงินรวมของลูกค้าทุกบัญชีด้วย

(1) หากลูกค้าขอวงเงินซื้อขายที่บัญชีประเภทอื่นที่ไม่ใช่บัญชีเงินสด (Cash account) เช่น ลูกค้ามีหุ้นอยู่ในบัญชี Cash ต่อมาต้องการขอวงเงินที่บัญชี Derivatives กรณีนี้ไม่ต้อง haircut ใช่หรือไม่?

ตามข้อ 1.2

(2) หากลูกค้าใช้วิธีขอวงเงินที่ประเภทบัญชีอื่นก่อน เพื่อหลีกเลี่ยงการถูก haircut แล้วต่อมาค่อยขอโยกวงเงินระหว่างประเภทบัญชี เช่น ขอวงเงินที่บัญชี Cash Balance ก่อน และมี total exposure = 10 ลบ. ต่อมาขอลดวงเงินที่ Cash Balance จาก 10 ลบ. เหลือ 1 ลบ. แล้วไปเพิ่มที่บัญชี Cash เป็น 9 ลบ. โดยที่ total exposure = 10 ลบ. (คงเดิม) ถ้าในลักษณะนี้บริษัทสมาชิกสามารถทำได้หรือไม่?

ในการโยกวงเงินระหว่างประเภทบัญชี ให้ บล. ใช้หลักการตามที่กล่าวข้างต้น โดย บล. ควรพิจารณาวงเงินของลูกค้าในภาพรวม (total exposure)

- 1.3 ใน 7.2 (2) เรื่องการเพิ่มอัตรา haircut ของหลักทรัพย์ที่กระจุกตัว 5% และ 10% นั้น หมายถึง
- (1) ลูกค้ายรายใดรายหนึ่งถือครองหลักทรัพย์ (รายหลักทรัพย์) ในทุกประเภทบัญชีรวมกันเทียบกับจำนวนหลักทรัพย์ที่ชำระแล้วทั้งหมด ไม่ใช่การนับรวมหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งของลูกค้าทั้งหมดที่ฝากไว้เป็นหลักประกันกับบริษัท ใช่หรือไม่
การนับหลักทรัพย์ที่กระจุกตัว ให้นับหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งที่ลูกค้ายรายใดรายหนึ่งนำมาวางเป็นหลักประกันในบัญชีเงินสด เพื่อการคำนวณอำนาจซื้อที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาการกระจุกตัวของหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งของลูกค้าทุกรายรวมกัน โดยคำนึงถึงคุณภาพของหลักทรัพย์ที่อาจกระทบต่อความสามารถของ บล. ในการบังคับหลักประกันด้วย (ตามแนวปฏิบัติข้อ 7.1 วรรคหนึ่ง)
 - (2) พิจารณาเป็นรายบัญชี หรือ นับรวมตาม ID Card
ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการในข้อ 7 ของแนวทางปฏิบัติ
 - (3) นับรวมบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยหรือไม่
นับรวมบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย
 - (4) นับทุกบัญชีรวมกัน ทั้ง Cash / Cash Balance / Credit Balance ใช่หรือไม่ หรือนับเฉพาะจำนวนหุ้นในบัญชีที่คำนวณด้วยสูตร Collateral 20% เท่านั้น และนำไปเทียบกับทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการในข้อ 7 ของแนวทางปฏิบัติ
 - (5) การนับจำนวนหุ้นให้รวมทั้ง Local Foreign และ NVDR ใช่หรือไม่
Local - หุ้น SET และ MAI ที่คนไทยถือ
Foreign - หุ้น SET และ MAI ที่เป็นโควต้าให้ต่างชาติถือ
NVDR - หุ้น SET และ MAI ที่ต่างชาติถือ
นับรวม NVDR และหลักทรัพย์จดทะเบียนในประเทศไทย (SET+MAI) (หลักทรัพย์จดทะเบียนในต่างประเทศ (Offshore) ไม่ได้รับอนุญาตให้เป็น marginable securities และนำมาวางเป็นหลักประกัน)
 - (6) ลูกค้ายรายใดรายหนึ่งถือครองหลักทรัพย์ (รายหลักทรัพย์) ในบัญชีประเภทบัญชีเงินสด (cash account) เท่านั้นเทียบกับจำนวนหลักทรัพย์ที่ชำระแล้วทั้งหมด ใช่หรือไม่
ตอบตามข้อ 1.3 (1)
 - (7) ในข้อ 7.2 เรื่องการ อัตรา haircut เกี่ยวกับการ การกระจุกตัวหุ้น ใช้ทั้งประเมินวงเงิน และ อำนาจซื้อ ใช่หรือไม่
 - โดยหลักการในการนำหลักทรัพย์มาแสดง เพื่อขอวงเงินหรือวางเป็นหลักประกัน บล. ต้องทำการ haircut ในทุกประเภทบัญชี
 - ดังนั้น ในการพิจารณาอำนาจซื้อ เนื่องจากบัญชี cash account กำหนดให้วางหลักทรัพย์เป็นหลักประกันได้ จึงทำให้ต้อง haircut ในบัญชี cash account สำหรับบัญชีอื่น เช่น บัญชี credit balance เนื่องจากมีหลักเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยง โดยการกำหนดอัตรา IM/MM/FM ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงคุณภาพของหลักประกันอยู่แล้ว จึงไม่ต้องใช้หลักการ haircut

2. ตามเกณฑ์ข้อ 5.2 ให้สมาชิกกำหนดวงเงินสูงสุดที่สมาชิกจะให้กับลูกค้าต่อราย (รวมผู้เกี่ยวข้อง) และลูกค้าทุกราย รวมกัน เทียบเคียงกับขนาดของเงินกองทุนของสมาชิกอย่างเหมาะสมฯ ยังไม่มีหลักการหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็น ตัวเลขที่ชัดเจน และโดยความเหมาะสม หรือ วงเงินที่สูงเกินไปนั้น ๆ มีนัย ขอบเขตอย่างไร มีตัวอย่าง หรือแนวทาง ที่ชัดเจน หรือไม่อย่างไร หรือ เป็นดุลยพินิจภายใต้การบริหารความเสี่ยงของบริษัทสมาชิกที่จะกำหนด โดยให้มีการ กำหนดวิธีการและหลักการดังกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบของหน่วยงาน ทางการกำกับดูแล

(1) ช่วยกำหนดมาให้ชัดเจนเหมือนเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (Credit Balance) ที่ สธ.45/2561 ได้หรือไม่ เช่นวงเงินลูกค้าต่อรายที่บัญชีเงินสด (Cash) ไม่ควรเกินกว่าร้อยละเท่าไรของเงินกองทุนของ บริษัทหลักทรัพย์ และวงเงินลูกค้าทุกรายรวมกันเมื่อสิ้นวันหนึ่งๆ ไม่ควรเกินกี่เท่าของเงินกองทุนของบริษัท เป็นต้น

หลักเกณฑ์ (สธ. 45/2561 ข้อ 9) กำหนดห้าม บล. มียอดหนี้คงค้างเนื่องจากการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อ หลักทรัพย์แก่ลูกค้ารายใดรายหนึ่ง เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกิน 25 % ของเงินกองทุนของ บล. และห้าม บล. มี ยอดหนี้คงค้างเนื่องจากการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์แก่ลูกค้าทุกรายรวมกันภายหลังหักค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญแล้ว เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกินกว่า 5 เท่าของเงินกองทุนของ บล.

ทั้งนี้ บล. ต้องกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุมตามที่หลักเกณฑ์กำหนดและจัดทำไว้เป็น ลายลักษณ์อักษร โดยพิจารณาตามความสามารถในการรับความเสี่ยงและกระบวนการบริหารความเสี่ยง ของ บล. เช่น พิจารณาจากผลกระทบที่จะเกิดกับฐานะของแต่ละ บล. หากลูกค้าที่ บล. ปล่อยกู้ในวงเงิน สูงหรือกระจุกตัวเกิดปัญหาการชำระหนี้ บล. ต้องมั่นใจว่ายังคงดำรงเงินกองทุน และสามารถให้บริการได้ อย่างต่อเนื่องโดยไม่กระทบฐานะการเงินของ บล.เอง และลูกค้ารายอื่น หรือ บล. จะมีแหล่งเงินทุนอื่น รองรับความเสี่ยงหายอย่างเพียงพอหรือไม่ เป็นต้น

(2) ไม่ควรรวมประเภทบัญชีที่วางเงินหลักประกันเต็มจำนวน เช่น Cash Balance เพราะไม่มีความเสี่ยงด้าน การชำระราคา

ในการพิจารณาผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านการชำระราคาเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น การกำหนด วงเงินของลูกค้า จะต้องไม่เกินศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า เพื่อป้องกันความเสี่ยง ที่ลูกค้าอาจไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง (nominee) ด้วย ตามข้อ 5 ของแนวปฏิบัติ

3. ข้อ 5.3 ระบุให้กำหนดวงเงินสูงสุดให้ลูกค้าแต่ละราย โดยพิจารณารวมทุกประเภทบัญชีและธุรกรรม (Total Exposure) ให้นับรวมบัญชี Cash Balance ด้วยหรือไม่ (เนื่องจาก ข้อ 6.2.3 ระบุว่า “ลูกค้าที่เปิดบัญชี Cash Balance ให้สมาชิกพิจารณาให้วงเงินในการซื้อขายไม่เกิน เงินสด หรือเงินค่าขายหลักทรัพย์ที่วางเป็นหลักประกัน ในการชำระราคา”)

นับรวมบัญชี Cash Balance ด้วย เพื่อให้วงเงินมีความเหมาะสมกับลูกค้าและอาจสามารถช่วยป้องกันการสร้าง ราคาหลักทรัพย์ได้

4. ในการวิเคราะห์ลูกค้ำตาม ข้อ 6 6.2.1 (1) เอกสารแสดงทรัพย์สินที่เป็น พันธบัตร บัตรเงินฝาก ตั๋วแลกเงินฯ หุ้นกู้ หน่วยลงทุน ต้องใช้ข้อมูลย้อนหลังมากกว่า 1 เดือนหรือไม่
- (1) รวมถึงหน่วยลงทุน / หุ้นกู้ จะต้องนำมาเฉลี่ยย้อนหลัง มากกว่า 1 เดือน ใช่หรือไม่ โปรดยกตัวอย่างวิธีการคิดค่าเฉลี่ย
 - (2) เอกสารต่างใบрок ต้องมากกว่า 1 เดือน ขึ้นไป ใช่หรือไม่
 - (3) กรณี ลูกค้ำเปิดบัญชีที่มีการโอนหุ้นเข้ามา จาก พ่อ ให้ ลูก สามารถ ประเมินทรัพย์สินจากหุ้นที่โอนมาได้หรือไม่ เพราะ หลักทรัพย์มีน้อยกว่า 1 เดือน
 - (4) ลูกค้ำ เก่าไม่ซื้อขายมากกว่า 3 ปี ไม่มีทรัพย์สิน ขอเพิ่มวงเงินโดยการโอนหุ้นเข้ามาเป็นประกัน ไม่แสดงเอกสารการเงินอื่นๆ เราสามารถพิจารณาโดยนำหุ้นที่โอนมา haircut แล้วให้ 1 เท่า ได้ไหม และพิจารณาถึงอาชีพและรายได้ลูกค้ำเพิ่มเติม เกณฑ์คือหุ้นคงเหลือเฉลี่ยมากกว่า 1 เดือน
 - (5) กรณีลูกค้ำเปิดบัญชีไม่ถึงเดือน สามารถเอาหุ้นใน Port มาคำนวณได้หรือไม่ เพราะหลักทรัพย์มีน้อยกว่า 1 เดือน
 - (6) เกณฑ์ข้อ 6.2 (1) (ข) บอกว่า “อย่างไรก็ตาม สมาชิกอาจนำยอดทรัพย์สินคงเหลือล่าสุดหรือยอดทรัพย์สินสูงสุดที่นำมาแสดงพิจารณาร่วมด้วยได้” แสดงว่า ลูกค้ำสามารถแสดงพอร์ตการลงทุนจากใบрокอื่นที่เป็นหน้าพอร์ตปัจจุบัน หรืออาจ capture ภาพจากมือถือของลูกค้ำ เพื่อนำมาพิจารณาของวงเงินได้ใช่หรือไม่
- แนวปฏิบัติฉบับใหม่ไม่ได้มีการปรับแก้หลักการในข้อ 6.2.1 เรื่องการวิเคราะห์เอกสารหลักฐานของลูกค้ำประเภทบุคคลธรรมดา โดยหลักการของ SEC คือการพิจารณาข้อมูล/ หลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ มีข้อมูลที่เพียงพอในการให้บริการลูกค้ำ ซึ่งสามารถพิจารณาวิธีการดำเนินการตามข้อ 2.1-2.6 ได้ตามความเหมาะสมในทางปฏิบัติของ บล. โดยยังคงสอดคล้องกับหลักการข้างต้น
5. ตามเกณฑ์ข้อ 6.2 / 6.2.1 / (3) สำหรับลูกค้ำที่เป็นเจ้าของกิจการฯ สามารถใช้ข้อมูลจาก BOL ได้หรือไม่หากลูกค้ำไม่สะดวกแสดงงบการเงินของบริษัทด้วยตนเอง รวมถึงกรณีลูกค้ำนิติบุคคลตามข้อ 6.2.2 ด้วย
- ตอบตามข้อ 2 ทั้งนี้ การพิจารณาข้อมูล BOL บล. ควรพิจารณาถึงแนวโน้มผลการดำเนินงานของกิจการด้วย เช่น มีผลประกอบการขาดทุนต่อเนื่อง เป็นต้น หรือไม่
6. การกำหนด Haircut ของหลักทรัพย์ SET 1-50 ต้อง Haircut หรือไม่
- ไม่ถูก haircut ทั้งนี้ หากในอนาคตพบว่าหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET50 เกิดการกระจุกตัวขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในเชิงระบบ สมาคมอาจพิจารณากำหนดอัตรา haircut เพิ่มเติมได้
7. การเพิ่ม Haircut Rate อีก 1.5 / 3.0 เท่า ตามข้อ 7.2 (2) หมายถึง เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเท่าของอัตราที่กำหนดในข้อ 7.1 ใช่หรือไม่ เช่น เดิมต้อง Haircut 30% การเพิ่ม Haircut Rate อีก 1.5 เท่า จะรวมเป็น Haircut 45% และการเพิ่มอีก 3.0 เท่า คือ Haircut 90%
- ใช่ สอดคล้องกับหลักการคำนวณ NC
8. กรณีที่หลักทรัพย์ที่เป็น SET50 (ซึ่งไม่ได้ถูก Haircut) และเข้าเกณฑ์กระจุกตัวตามข้อ 7.2 จะถูก Haircut อย่างไร
- ไม่ถูก haircut ทั้งนี้ หากในอนาคตพบว่าหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET50 เกิดการกระจุกตัวขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในเชิงระบบ อาจมีการกำหนดอัตรา haircut เพิ่มเติมได้

9. กรณีลูกค้ามีหลักประกันเป็นหุ้น IPO ในช่วง 60 วันแรก ตามข้อ 7.2 (1) ซึ่งต้อง Haircut เพิ่ม 1.5 เท่าของอัตราในข้อ 7.1 และลูกค้ารายนั้นมี IPO ดังกล่าวกระจุกตัวมากกว่า 5% ตามข้อ 7.2 (2)(ก) ซึ่งต้อง Haircut เพิ่ม 1.5 เท่าของอัตราในข้อ 7.1 ให้ Haircut อย่างไร

Haircut $1.5 + 1.5 = 3$ เท่า ทั้งนี้ โดยรวมไม่เกิน 100% ของมูลค่าหลักประกัน

ตัวอย่าง กรณีหลักประกันหุ้น IPO กระจุกตัว 5% Haircut 1.5 เท่าของอัตรา Haircut ปกติ

$$30\% \times 3 (1.5 + 1.5) = 90\%$$

กรณีหลักประกันมูลค่า 1 ลบ. HC 90% เหลือ 1 แสนบาท

10. หลักทรัพย์จำพวก DR, DRx, DW, REIT, ETF หรืออื่นๆ ที่ไม่ได้เป็น common stock

(1) ถือเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนที่ บล. สามารถให้ผู้ซื้อซื้อขายหลักทรัพย์ได้หรือไม่

- บล. สามารถให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (margin loan) ข้างต้นได้ ยกเว้น DW (ประกาศ ทธ. 25/2552 ข้อ 2 (1))
- ทั้งนี้ DW ไม่สามารถนำมาวางเป็นหลักประกันได้เนื่องจากเป็นหลักทรัพย์ที่มี leverage จึงไม่เหมาะกับการใช้เป็นหลักประกัน ตามที่กำหนดในหนังสือเวียน ที่ ธ.ว) 15/2546 เรื่อง การชักข้อคมความเข้าใจเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ <https://publish.sec.or.th/nrs/2972s.pdf>

3. การซื้อใบสำคัญแสดงสิทธิในบัญชีมาร์จิ้น

ตามประกาศว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ไม่ได้รับอนุญาตให้กู้ยืมเงินแก่ลูกค้าเพื่อซื้อหลักทรัพย์ประเภทใบสำคัญแสดงสิทธิ เนื่องจากใบสำคัญแสดงสิทธิเป็นหลักทรัพย์ที่มี leverage ดังนั้น หากลูกค้าจะซื้อหลักทรัพย์ประเภทใบสำคัญแสดงสิทธิในบัญชีมาร์จิ้น ลูกค้าสามารถซื้อหลักทรัพย์ดังกล่าวจากเงินสดคงเหลือในบัญชีมาร์จิ้นเท่านั้น และบริษัทหลักทรัพย์ต้องกำหนดอัตรามาร์จิ้นร้อยละ 100 และไม่สามารถนำมูลค่าของใบสำคัญแสดงสิทธิดังกล่าวมาคำนวณอำนาจซื้อและอำนาจขายชอร์ต

(2) กรณีที่ใช้หลักทรัพย์ข้างต้นเป็นหลักประกันในบัญชี Cash มีหลักการในการ Haircut เพื่อการคำนวณวงเงินและอำนาจซื้ออย่างไร

ใช้หลักการ haircut เฉพาะการคำนวณอำนาจซื้อตามกลุ่มหลักทรัพย์ที่หลักประกันดังกล่าวไปอ้างอิง

11. อ้างถึง ข้อ 7.2 (3) หลักทรัพย์ที่ SET กำหนดให้ซื้อขายด้วย Cash balance เท่านั้น เช่น Turnover List Trading Alert ให้ Haircut ทั้งจำนวน อยากให้ระบุให้ชัดเจนว่า Haircut ทั้งจำนวน ในแง่ของการกำหนดวงเงินซื้อขาย หรือการคำนวณอำนาจซื้อ หรือทั้งสองแบบ โดยเห็นด้วยที่ Haircut ทั้งจำนวน ในส่วนของการคำนวณอำนาจซื้อ แต่ในส่วนของการกำหนดวงเงินซื้อขาย เสนอให้สามารถนำมาพิจารณาประเมินวงเงินได้ เพราะเป็นทรัพย์สินประเภทหนึ่งของลูกค้า โดยกำหนดอัตรา Haircut เช่น Haircut ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50%

ตามข้อ 1.1

12. ข้อ 7.2 (4) คำว่า หลักทรัพย์ไม่มีสภาพคล่องในการซื้อขาย
- (1) พิจารณาอย่างไร ให้พิจารณาเฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่อย่างไร โปรดยกตัวอย่างให้ชัดเจนหรือกำหนดให้ชัดเจนกว่านี้
- หลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่องอาจพิจารณาจากการเป็นหลักทรัพย์ที่ SET ขึ้นเครื่องหมาย CF (Free Float) และสามารถพิจารณาจากลักษณะอื่นเพิ่มเติมตามความเหมาะสม เช่น การพิจารณาสภาพคล่องจาก Trading volume ย้อนหลัง
- (2) ขอตัวอย่างแนวทางพิจารณากรณีให้พิจารณาอย่างน้อยเดือนละครั้ง หมายความว่าอย่างไร
- ข้อ 7.2 (4) กำหนดให้ บล. พิจารณาเพิ่มอัตรา haircut ในบัญชีเงินสด หากพบความเสี่ยงของหลักประกันในเรื่องการขาดสภาพคล่องในการซื้อขาย หรือเพิ่งถูกปลดจาก SP โดยให้พิจารณาอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- ตัวอย่าง บล. อาจพิจารณาว่า SET มีการประกาศขึ้นเครื่องหมายหรือปลด SP ของหลักทรัพย์ใด หรือเครื่องหมายอื่น ๆ เช่น CF อันอาจกระทบกับการซื้อขายหรือสภาพคล่องของหลักทรัพย์นั้น หรือพิจารณามูลค่าซื้อขายย้อนหลัง และนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดอัตรา haircut สำหรับหลักทรัพย์ดังกล่าว โดยปรับเปลี่ยนรายชื่อและอัตรา haircut ของหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้เป็นรายเดือน
13. การกำหนดวงเงินอนุมัติสามารถให้ทรัพย์สินคงเหลือในบัญชีที่เป็นเงินสด หรือเงินสดที่เป็นค่าขาย มาพิจารณาด้วยได้หรือไม่
- ข้อ 6.2.1 (1)) กำหนดว่า สมาชิกอาจนำยอดทรัพย์สินคงเหลือล่าสุด หรือยอดทรัพย์สินสูงสุดที่นำมาแสดงมาพิจารณาร่วมในการกำหนดได้
14. การทบทวนและการระงับวงเงินขอลูกค้า ข้อ 9 ให้ปฏิบัติตามข้อ 5 และข้อ 6 ทั้งนี้ข้อ 5 ก็ให้อิงตามข้อ 6 และข้อ 7 ทั้งนี้การทบทวนวงเงินต้องเอาเกณฑ์อัตรา haircut มาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับทบทวนวงเงินด้วยใช่หรือไม่ใช่ เพื่อให้ บล. พิจารณาความเสี่ยงครอบคลุมทุกขั้นตอน
15. การจัดทำข้อมูล
- (1) Backdoor Listing ทาง SEC สามารถแจ้งให้ SET ขึ้นเครื่องหมายเหมือน กับ SP ได้หรือไม่ เพื่อให้ บล. นำข้อมูลไปใช้ได้เหมือนกับหลักทรัพย์ที่ขึ้นเครื่องหมาย SP และ/หรือ บล.สามารถหาข้อมูลได้จากที่ไหน
- ปัจจุบัน SET มีการขึ้นเครื่องหมาย NP สำหรับ บจ. ที่แจ้งทำรายการ backdoor listing ซึ่งเครื่องหมายดังกล่าวจะแสดงในระบบซื้อขาย โดยระหว่างขึ้นเครื่องหมาย SET และ SEC จะพิจารณาคณสมบัติว่าผ่านเกณฑ์หรือไม่ และจะปลดเครื่องหมายเมื่อ บจ. แจ้งข่าวผลการพิจารณาของ SET และ SEC ทั้งนี้ การขึ้น/ปลดเครื่องหมาย NP ดำเนินการในระบบซื้อขาย บล. จะได้รับข้อมูล real time รวมถึง SET มีการออกข่าวด้วย อย่างไรก็ดี สมาคมโดยชมรม BOO อยู่ระหว่างหารือ SET เพื่อจัดทำข้อมูลให้กับสมาชิก
- (2) กรณีหลักทรัพย์ IPO และ หลักทรัพย์ที่ปลด locked SP 30 วัน (ปัจจุบันไม่มี Flag) ควรมี Flag ที่มาจาก SET เพื่อป้องกัน Human Error
- SEC จะหารือ SET ในเรื่องดังกล่าว โดยปัจจุบันสมาคมโดยชมรม BOO อยู่ระหว่างหารือ SET เพื่อจัดทำข้อมูลให้กับสมาชิก

16. เกณฑ์ข้อ 2 “ผู้เกี่ยวข้อง” หมายความว่า กลุ่มบุคคลหรือบุคคลใดซึ่งมีนัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ำ เช่น คู่สมรส หรือบุคคลที่อยู่กินกันฉันสามีภรรยา หรือบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบุคคลอื่นใด เป็นต้น ทั้งนี้เฉพาะที่สมาชิกพึงทราบและพิจารณาแล้วว่ามีนัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ำ เท่านั้น

(1) โปรดยกตัวอย่างคำว่า “เฉพาะที่สมาชิกพึงทราบ” หากสมาชิกเห็นข่าวใน google ว่าลูกค้ำ 2 รายเป็นคู่สามีภรรยา กัน แต่ตอนเปิดบัญชีลูกค้ำระบุสถานะว่า “โสด” และถ้าเราปรับปรุงข้อมูลเองเป็น “สมรส” เพื่อจะได้จัดกลุ่มลูกค้ำว่าเป็น “ผู้เกี่ยวข้อง” แบบนี้ไม่แน่ใจว่าจะผิดเกณฑ์อื่น ๆ หรือไม่ เช่น PDPA

เฉพาะที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและความระมัดระวังเชิงวิญญูชนของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และ สัญญาฯ พึ่งกระทำ และมีการดำเนินการอย่างเต็มที่ เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มบุคคลหรือบุคคลใดมีนัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ำ พร้อมทั้งให้จัดเก็บเอกสารหลักฐานอ้างอิงการดำเนินการดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ โดยหลักการของการกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ เพื่อให้ บล. ใช้เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้วงเงินเกินกว่าศักยภาพของลูกค้ำ บล.สามารถใช้วิจรรย์ญาณเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลของลูกค้ำ เพื่อให้การพิจารณาให้วงเงินแก่ลูกค้ำมีความรอบคอบและรัดกุม รวมทั้ง บล. ต้องมีการเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไว้เพื่ออ้างอิงด้วย

17. คำนิยามของ IPO

(1) เข้าข่ายรายการใดบ้างหรือไม่ เช่น หุ้น A รวม กับ หุ้น B เป็นหุ้น C และเข้ามาซื้อขายวันแรกในชื่อหุ้น C กรณีดังกล่าวนี้ เข้าข่ายเป็นหุ้น IPO ตามเจตนารมณ์ของ ข้อ 7.2 (1) หรือไม่ หรือ ให้หมายความถึง หุ้น IPO ที่มีการจัดจำหน่ายให้กับประชาชนครั้งแรก

หมายความถึง หุ้น IPO ที่มีการจัดจำหน่ายให้กับประชาชนครั้งแรกเนื่องจากยังไม่มีราคาที่จะสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงหรือสภาพคล่อง

(2) หลักทรัพย์ที่มีการออกและเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชน (IPO) และเข้าซื้อขาย ในตลาดหลักทรัพย์ ในช่วง 60 วันแรก คำว่าและในกรณีนี้ ไม่รวมถึงกรณี และ/หรือ ไซหรือไม่

แนวปฏิบัติข้อ 7.2 ใช้กับกรณีหุ้น IPO ที่เข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น โดยไม่รวมกรณีหุ้นที่ไม่ได้เข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์